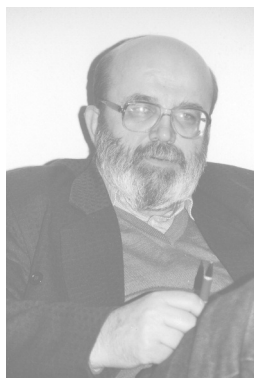

TÓTH LÁSZLÓ

Jelentés az Arany Opus pályázat 2012. évi évfolyama bírálóbizottságának munkájáról

Az idei Arany Opus pályázatra 21 pályamunka – 12 prózai és 9 verses mű – érkezett. Megfordult tehát az arány a szépprózai és a verses pályamunkák között, amiről azonban még nem tudni, hogy egyszeri, véletlen jelenségről van-e szó, vagy esetleg egy új tendencia jeleit is magában hordozza-e már. A jelentkezők meglehetősen alacsony száma egyidejűleg további megvizsgálható kérdéseket vethet föl (így többek között Az Év Irodalmi Alkotása – azaz az Arany Opus-díj – presztízsének, akár az irodalom társadalmi helyének, tekintélyének kérdését is stb.). Az elég sok kívánnivalót maga után hagyó, az elvárható átlagot aligha megütő mezőnyből a Kossuth-díjas Tózsér Árpád, a József Attila-díjas Duba Gyula és az ugyancsak József Attila-díjas Tóth László összetételű bírálóbizottság öt pályamunkát emelt ki, amelyekkel érdemesnek látta külön is foglalkozni, ám maradéktalanul egyiket sem tudta egyöntetűen hibátlannak minősíteni (aminek oka természetesen a szóban forgó műveken kívül talán megint csak több tényezőben is kereshető). Két olyan pályázat volt – Szépp Rózáé és Frederik Ruysché –, amelyet mindhárom bíráló kiemelésre alkalmasnak talált, további kettőt – Egonét és Borítóét – két tag (Duba Gyula és Tóth László) emelt ki, egyet pedig – Tógáét – egy zsűritag (Tózsér Árpád). S ha már a statisztikánál tartunk, egy-egy javaslat tette első helyre Frederik Ruyscht (Tózsér Árpád), Szépp Rózát (Duba Gyula) és Egont (Tóth László), második helyen ketten szavaztak Szépp Rózára (Tózsér Árpád és Tóth László), egy bírálóbizottsági tag (Duba Gyula) pedig Frederik Ruyschra. Harmadik helyen Tózsér Árpád Tógát, Duba Gyula Zebrát, Tóth László pedig Frederik Ruyscht említette, s negyedikként Duba Gyula, illetve Tóth László megnevezte még Borítóét is. Mindebből látni, a három értékelő között a pályázók élmézőnyének megnevezését illetően nem voltak jelentősebb eltérések, csupán a súlypontok elhelyezésében akadtak némi különbségek köztük. Mindhárman egyetértettek viszont abban, hogy a pályázat legnagyobb igényű és legtöbb rétegű vállalkozása Szépp Rózáé volt, aki – helyenként kissé fésületlenül maradt nyelve ellenére is – teljes mértékben sikerült végigvinnie írói plánját, s úgy látták, írása az egész mezőnyben „szinte egyedülként alkot műegészlet”. Pazar képei, példás rész megoldásai ellenére mindhárom értékelő például

épp a töredékességet látta zavarónak Frederik Ruyschnál, viszont jelentősebb felfogásbeli különbség volt köztük az irodalmi hagyományok mű- és értékképző, személyiségteremtő szerepének, illetve az ún. valóságközpontúságnak a képzelet-, illetve transzcendens világok műteremtő szerepe elé való helyezésének megítélésében, ami viszont Zebra s Borító egymástól elég jelentősen eltérő értékelésében játszott szerepet. S bár ez utóbbi is sokat ígérő s nagyobb igényű vállalkozást sejtetett szerzője részéről, ám itt-ott cserben hagyta őt a kompozíciós érzéke, s a mű ökonómiájára sem ügyelt kellőképpen. Ugyanez mondható el végül Tógáról is, aki egy izgalmas versparabola, egy ismert történet újraértelmezésének lehetőségét magában hordó opusában többé-kevésbé megmaradt a történetmondás szintjén, s mintha nem bízott volna kellőképpen a szavak erejében s olvasója képességeiben, művét – annak lényeges pontján – kissé túl is beszélte, túl is magyarázta. Végül, akár figyelemreméltó is lehetne, hogy a jeligék feloldása után kiderült, az idei pályázaton a már tavaly is a legerősebb anyaggal pályázott négy alkotó került díjazásra, illetve kiemelésre (csak más súlypontokkal): Szászi Zoltán (Szépp Róza), Németh Zoltán (Frederik Ruysch), Szalay Zoltán (Egon) és Fellingner Károly – álneven (Borító), akikhez az idén még Balázs F. Attila is társult (Tóga).

Testjelölés, pecsétakció, 1973

Fotó: Dormán László

